

Erfgoed
Gelderland

Onderzoek leden coöperatie

Erfgoed Gelderland:
gevolgen coronacrisis

Maart/april 2020

Samenvatting: Groot deel activiteiten ligt stil, geen inkomsten

U heeft als lid van de coöperatie massaal gehoor gegeven aan onze vraag om een overzicht te geven van de gevolgen van de coronacrisis. Binnen een week had 70% van onze 215 leden de vragenlijst ingevuld, waarvoor onze dank. Daarnaast hebben de medewerkers van Erfgoed Gelderland een groot aantal van de leden gebeld om uit de eerste hand te horen hoe de situatie beleefd wordt. Het blijkt dat de onzekerheid groot is en dat met name de onzekerheid over de duur van de beperkende maatregelen de grootste impact heeft. Maar een klein deel van de aangesloten leden van de coöperatie zegt dat zij rustig doorwerken, voor bijna alle leden geldt dat hun openstelling, exposities, doorlopende activiteiten zoals lezingen en rondleidingen zijn afgelast. Voor een groot deel van de musea en monumenten is de financiële impact groot.

Voor de meeste organisaties met betaalde medewerkers geldt dat de betaling van deze mensen doorloopt, een kleiner deel heeft werktijdverkorting of een uitkering aangevraagd. Een aantal leden geeft duidelijk aan dat deze situatie niet al te lang kan duren, omdat er dan wel serieuze liquiditeitsproblemen gaan ontstaan. De organisaties die alleen met vrijwilligers werken worden sociaal en maatschappelijk getroffen door het wegvallen van het netwerk en alle contacten. Zij maken zich zorgen over de kwetsbaarheid van de oudere vrijwilligers. Vrijwel alle organisaties hebben contact gezocht met hun vrijwilligersgroep, meest via e-mail of een digitale nieuwsbrief.

Voor de musea en de monumenten is het wegvallen van een substantieel deel van de inkomsten een groot probleem, een aantal vreest voor het voortbestaan als dit al te lang gaat duren. Uit de enquête en de gesprekken blijkt de pijn van de vele organisaties die (bijna) geen subsidie ontvangen en noodzakelijke inkomsten uit entree, verkoop en horeca mislopen. De onzekerheid over de duur van de maatregelen en de interpretatie van de nieuwe regelingen is groot. Er is nog geen zicht op de werkelijke hoogte van de gederfde inkomsten. Musea zijn op dit moment vooral bezig met de voorbereiding van de exposities en activiteiten voor (hopelijk) de komende maanden. De historische verenigingen richten zich op het schrijven van artikelen en de digitalisering van collecties. Monumentenorganisaties gebruiken dit moment voor visieontwikkeling en de archieven zetten nu met name in op de digitalisering en het verbeteren van de website.

Voor alle leden geldt dat het wegvallen van de onderlinge contacten met medewerkers, bestuur, vrijwilligers en vaste partners een groot knelpunt is. Uit de reacties blijkt een grote frustratie of ongemak over het feit dat alles opeens stil ligt en de onzekerheid groot is. Voor de musea en monumenten is het financiële knelpunt duidelijk groter dan voor de archieven en historische verenigingen. Met name de musea zonder structurele subsidie die zich de afgelopen jaren een meester hebben getoond in het ondernemerschap, worden nu hard getroffen.

De leden vragen Erfgoed Gelderland expliciet om actief lobby te voeren bij overheden en fondsen, in samenwerking met andere brancheorganisaties. Met name de organisaties die financieel hard worden getroffen vragen om lobby, de anderen vragen om informatie.

Opzet van het onderzoek

Aan de 215 leden van de coöperatie Erfgoed Gelderland is eind maart 2020 een vragenlijst gestuurd waarmee de gevolgen van de sluiting van publieke ruimten in kaart worden gebracht. Aan het onderzoek namen in totaal 152 respondenten deel, 70% van de leden. Het ledenbestand van de coöperatie bestaat uit musea, historische verenigingen, monumentenorganisaties, archieven, bibliotheken, archeologie, natuur en landschap en diverse culturele organisaties. Veel leden herkennen zich zowel in de typering museum als in de typering historische vereniging, monument of archief.

Museum	52%	67
Historische Vereniging	27%	35
Monument	19%	24
Archief of bibliotheek	9%	11
Archeologie	4%	5
Cultuurhistorische organisatie	20%	26
Natuur en Landschap	9%	11
Anders	14%	18

Op alle vragen konden de respondenten meerdere antwoorden geven, bovendien was er steeds ruimte voor vrije antwoorden. Deze zijn waar nodig geïnterpreteerd en gecategoriseerd. Achter elke vraag vindt u tussen haakjes het totaal aantal respondenten.

1. Welke activiteiten van uw organisatie zijn uitgesteld of afgelast (152)

Openstelling regulier	74%
Evenement, activiteit, bijeenkomst, minder dan 50 personen verwacht	66%
Evenement, activiteit, bijeenkomst, meer dan 50 personen verwacht	62%
Opening expositie	47%
Wij werken rustig door, want er zijn weinig tot geen publieksactiviteiten	11%

Maar een klein deel van de aangesloten leden van de coöperatie zegt dat zij rustig doorwerken, voor bijna alle leden geldt dat hun openstelling, exposities, doorlopende activiteiten zoals lezingen en rondleidingen zijn afgelast.

2. Zijn er maatregelen genomen ten behoeve de betaling van medewerkers (145)

Alles loopt gewoon door	29%
Werktijdverkorting aangevraagd	15%
Freelancers krijgen niet meer betaald	5%
Uitkering aangevraagd	5%
Tijdelijke contracten beëindigd	3%

Voor de meeste organisaties geldt dat de betaling van de medewerkers (op dit moment nog) doorloopt, een kleiner deel heeft werktijdverkorting of een uitkering aangevraagd. Veel organisaties werken met vrijwilligers en zij hebben wat dat betreft minder zorgen. 74 respondenten geven aan dat zij uitsluitend met vrijwilligers werken.

3. Zijn er maatregelen genomen ten behoeve van de blijvende betrokkenheid en motivatie van de vrijwilligers? (144)

Er is een e-mail verstuurd aan iedereen	62%
We versturen een interne digitale nieuwsbrief	48%
We zorgen wekelijks voor contactmomenten met iedereen, telefoon of e-mail	28%
Er is een bel-rondje gedaan	26%
Nee, dat vinden we (nog) niet nodig	8%
Nee, daar zijn we nog niet aan toegekomen	0,7%

Vrijwel alle organisaties hebben contact opgenomen met de vrijwilligersgroep, meest via e-mail of een digitale nieuwsbrief. De vrijwilligers behoren meest tot de kwetsbare groep van mensen ouder dan 60 jaar. Daardoor zijn besturen extra voorzichtig met het maken van plannen voor de komende weken.

4. Komt de doorlopende exploitatie in gevaar door het uitblijven van inkomsten? (142)

Nee, dat loopt door uit onze reguliere subsidies	37%
Ja, we missen een substantieel deel van onze normale inkomsten	48%

De musea (68%) en monumenten (71%) antwoorden dat zij een substantieel deel van de inkomsten missen. Bij de archieven en bibliotheken (45%) en historische verenigingen (57%) loopt alles wat meer door, maar ook daar is men kwetsbaar. Uit de vrije antwoorden blijkt met name de pijn van de vele organisaties die weinig tot geen subsidie ontvangen en al hun basisinkomsten mislopen uit entree, verkoop en horeca. De onzekerheid over de duur van de maatregelen is groot en daardoor is er nog geen zicht op de werkelijke gevolgen van de gederfde inkomsten.

Een van de leden merkt op: “De komende vier maanden lukken nog, daarna liquiditeitsproblemen”.

5. Met welke zaken rond de organisatie bent u momenteel bezig, of wilt u op korte termijn gaan oppakken? (139)

Exposities en activiteiten voorbereiden voor als we weer normaal open kunnen	55%
Website verbeteren en interactiever maken	51%
Visie en beleidsontwikkeling	48%
Digitalisering collectie	37%
Schrijven van artikelen en publiceren	36%
Schoonmaken en achterstallig onderhoud	32%
Digitale publieksbegeleiding maken	27%

Musea zijn op dit moment vooral bezig met de voorbereiding van de exposities en activiteiten voor (hopelijk) de komende maanden. De historische verenigingen richten zich op het schrijven van artikelen en de digitalisering van collecties. Monumentenorganisaties gebruiken dit moment voor visieontwikkeling en de archieven zetten nu met name in op de digitalisering en het verbeteren van de website.

6. Wat zijn op dit moment de grootste knelpunten (130)

Grootste knelpunt	totaal (130)	musea (67)	historische vereniging (32)	monument (23)	archieff (11)
contacten netwerk / intern	38	17	12	7	5
financiën	35	27	2	10	2
dat het stil ligt	30	11	11	2	2
contact publiek	22	11	4	3	5
onzekerheid	15	9	0	6	0
geen duidelijk knelpunt	11	1	6	0	0
expositie	9	8	1	2	1
motivatie / energie	8	8	2	2	0
naamsbekendheid zakt weg	7	7	2	2	1
collectie	2	0	1	1	0

Voor de totale groep respondenten geldt dat het grootste knelpunt ligt in het wegvallen van de onderlinge contacten, met name met de eigen medewerkers, bestuur, vrijwilligers en vaste partners. Dat dit antwoord het meest is gegeven komt voort uit het grote aantal vrijwilligersorganisaties bij de leden van de coöperatie.

Bijna even veel organisaties ondervinden negatieve financiële gevolgen van de huidige situatie, 27 daarvan zijn musea. Het gaat hier om 5 grote musea, 10 kleine musea en 12 musea die louter met vrijwilligers werken. Uit alle antwoorden blijkt een grote frustratie of ongemak over het feit dat alles opeens stil ligt en de onzekerheid over de duur van de maatregelen groot is. Voor de musea is het financiële knelpunt duidelijk groter dan voor de historische verenigingen.

*Respondenten konden zelf aangeven welk type organisatie zij zijn, sommige leden zijn zowel museum als historische vereniging of monument. Om die reden komt het totaal aantal antwoorden niet overeen met het aantal antwoorden per categorie.

7. Aan welk type ondersteuning vanuit Erfgoed Gelderland is op dit moment behoefte? (119)

Lobby richting overheden, brancheorganisaties en fondsen	51%
Informatie over maatregelen vanuit landelijke en provinciale overheden	48%
Concreet advies en tips over praktische zaken waar ik nu mee bezig ben	21%
Online training en cursussen	17%
Een luisterend oor	13%
Fact sheets en filmpjes op website in aanvulling op advisering	6%

Erfgoed Gelderland kan op dit moment iets voor haar leden betekenen door actief lobby te voeren richting overheden en fondsen en in samenwerking met andere brancheorganisaties. Met name de musea vragen om lobby, de historische verenigingen vragen om informatie.